

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

27 mei 2008

VLAAMSE OMBUDSDIENST

JAARVERSLAG 2007

GEDACHTEWISSELING

VERSLAG

**namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door mevrouw Kathleen Helsen**

(Hoofdstuk 8: Onderwijs)

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck.

Vaste leden:

de heer Werner Marginet, de dames Katleen Martens, An Michiels, Marie-Rose Morel, de heer Leo Pieters;

de dames Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Sabine Poleyn, Monica Van Kerrebroeck;

de dames Stern Demeulenaere, Laurence Libert, de heer Hans Schoofs;

de heer Dirk De Cock, mevrouw Anissa Tamsamani, de heer Robert Voorhamme.

Plaatsvervangers:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts, Stefaan Sintobin, de dames Greet Van Linter, Gerda Van Steenberge;

de heren Ludwig Caluwé, Paul Delva, Jos De Meyer, Luc Martens;

de heer Karlos Callens, de dames Margriet Hermans, Fientje Moerman;

de heren Chokri Mahassine, Ludo Sannen, Joris Vandenbroucke.

Toegevoegde leden:

de heer Kris Van Dijck;

de heer Jef Tavernier.

Zie:

41 (2007-2008)

- Nr. 1: Jaarverslag Vlaamse Ombudsdienst
- Nr. 2: Verslag gedachtewisseling

INHOUD

	Blz.
1. Toelichting door de heer Johan Nootens, waarnemend Vlaams ombudsman en de heer Chris Nestor, onderzoeker.....	4
1.1. Algemene inleiding	4
1.2. Studietoelagen	4
1.3. De erkenning van buitenlandse diploma's.....	5
1.4. Klachten van onderwijspersoneel.....	5
1.5. Communicatie met ouders.....	6
1.6. Langdurig thuiszittende jongeren na definitieve uitsluiting	6
2. Vragen en opmerkingen van de leden	6
3. Antwoord van de ombudsdienst.....	7

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie had op 15 mei 2008 met de heer Johan Nootens, waarnemend Vlaams ombudsman, en de heer Chris Nestor, onderzoeker, een gedachtewisseling over het jaarverslag 2007 van de Vlaamse Ombudsdienst, voor wat de aspecten Onderwijs betreft.

1. Toelichting door de heer Johan Nootens, waarnemend Vlaams ombudsman en de heer Chris Nestor, onderzoeker

1.1. Algemene inleiding

De heer *Johan Nootens* stelt dat algemeen het aantal klachten bij de ombudsdienst tegenover het vorige jaar aanzienlijk gestegen is. Dat is volgens hem voornamelijk te wijten aan het feit dat de dienst bereikbaarder en zichtbaarder is geworden. Klachten worden ook beter geregistreerd, stelt hij.

Onderwijs is een vrij stabiel gegeven in het klachtenbeeld met ongeveer 7 percent van het totaal. De heer Nootens verwijst naar pagina's 167 en 168 van het rapport, waar terug te vinden is dat van de 116 beoordeelde dossiers, 72 gegrond of deels gegrond zijn bevonden. De meest geschonden ombudsnormen waren de onredelijke behandeltermijn en de goede uitvoeringspraktijk en administratieve nauwkeurigheid. Wat de ombudsman het meest persoonlijk getroffen heeft, was de uitsluiting uit school van jongeren, die hangjongeren dreigen te worden.

De heer *Chris Nestor* overloopt vervolgens het klachtenbeeld en de aanbevelingen van de ombudsdienst.

1.2. Studietoelagen

Inzake studietoelagen zijn in 2007 vrij veel klachten binnengelopen. Ze hadden vooral te maken met de behandeltermijn. Na grondige bespreking binnen de ombudsdienst lijkt het de dienst een tijdelijk fenomeen. Er waren dat jaar technische problemen met de databank tertiair onderwijs waarin de scholen de inschrijvingsgegevens van studenten moeten registreren. Begin schooljaar 2007-2008 waren er nog problemen met de elektronische indiening van de aanvragen. Al meent de ombudsdienst dat er geen structureel probleem is met de behandeltermijn, toch raadt hij de afdeling Studietoelagen aan erop toe te zien dat er een goede coördinatie is met hogescholen en universiteiten als de juistheid van gegevens in de

databank wordt betwist. Fouten blijken vaak zeer moeilijk recht te zetten, verklaart de heer Nestor.

Daaraan voegt de heer Nestor wel meteen toe dat de dienst Studietoelagen zeker een pluim verdient voor de maatregelen die de voorbije jaren zijn genomen en die de efficiënte verwerking van de aanvragen sterk deed toenemen. De spreker refereert onder meer aan de koppeling van het dossiersysteem van studietoelagen met diverse externe databanken en de invoering van het gezinsdossier dat intussen is afgerond.

In 2007 is met de afdeling Studietoelagen ook het probleem van de uitbetaling op een foutief rekeningnummer opgelost. Vroeger moest bij zo'n administratieve fout gewacht worden tot de persoon die per vergissing de toelage had ontvangen, deze had teruggestort. De procedure is structureel verbeterd, na overleg met de boekhoudkundige dienst. Studietoelagen die op een verkeerd rekeningnummer zijn gestort, kunnen zodoende meteen aan de rechtmatige rechthebbende worden uitbetaald, zonder de terugstorting te moeten afwachten. Dat vindt de ombudsdienst een zeer goede zaak.

De heer Nestor vraagt vooral aandacht voor de regelgeving. De Vlaamse Ombudsdienst krijgt jaarlijks klachten waarin de afwijzing van een aanvraag tot studietoelage wordt betwist. Doorgaans verklaart de ombudsdienst zich akkoord met de beslissing van de afdeling Studietoelagen. Zo kan het inkomen net boven de inkomensgrens liggen, of er is voor dat type onderwijs geen studietoelage voorzien – zoals voor onderwijs sociale promotie – of het kadastraal inkomen vreemd gebruik is te hoog enzovoort. De regelgeving is zeer duidelijk, stelt de spreker. De betrokkenen worden door de ombudsdienst duidelijk geïnformeerd over de geldende regels en worden erop gewezen dat studietoelagen op een gelijke basis moeten worden toegekend voor iedereen.

De ombudsdienst formuleert echter af en toe toch een beleidsaanbeveling in dit verband. Zo is in het verleden over de kadastraalinkomenstoets – de verhouding kadastraal inkomen en gezinsinkomen – een aanbeveling meegegeven. De nieuwe regelgeving houdt enkel nog rekening met het kadastraal inkomen vreemd gebruik en niet het kadastraal inkomen van de eigen woning. Ook de deadline voor indiening van een aanvraag voor het secundair onderwijs werd verschoven van oktober naar juni, het einde van het schooljaar.

In 2007 heeft de ombudsdienst een klacht ontvangen van een verzoekster die leeft onder schuldbemiddeling en geen studietoelage voor haar kinderen kan krijgen. Haar inkomen wordt beheerd door een schuldbemiddelaar en ze beschikt concreet over een

veel lager inkomen dan op haar aanslagbiljet staat. Toch laat de regelgeving vooralsnog niet toe dat met haar inkomen na schuldbemiddeling wordt gerekend. Om de gelijke behandeling en toekenning te garanderen stelt de regelgeving over studiefinanciering dat de afdeling zich moet houden aan het inkomen zoals het door de fiscus is vastgesteld. De ombudsdienst vraagt zich af of het stelsel van schuldbemiddeling, waarbij het inkomen dat door de schuldbemiddelaar wordt toegekend objectief kan worden vastgesteld, niet kan worden opgenomen in de berekening van het referentie-inkomen. Schuldbemiddeling reduceert het beschikbare inkomen in sterke mate. Het is bovendien een tijdelijke situatie die speelt bij een zeer kwetsbare groep en een precaire financiële situatie in de hand werkt. De heer Nestor licht toe dat precies in die omstandigheden de mogelijkheid om studies aan te vatten of voort te zetten gevrijwaard moet blijven. Aanbeveling 2007–19 van de ombudsdienst stipuleert daarom dat de Vlaamse overheid moet onderzoeken of in de regelgeving studiefinanciering een erkende schuldbemiddeling kan worden verrekend in het in aanmerking te nemen inkomen om het recht op een school- of studietoelage te beoordelen.

Eind 2007 is in de socialehuursector een gelijkaardige regeling uitgewerkt. In het nieuwe socialehuurbesluit van oktober 2007 wordt het actueel besteedbaar inkomen als criterium gehanteerd. Daarbij worden schuldaflossingen in mindering gebracht op het gezinsinkomen, voor zover een kandidaat is toegelaten tot een collectieve schuldenregeling of een erkende budgetbegeleiding. De ombudsdienst pleit voor een gelijkaardige regeling bij de studiefinanciering.

1.3. De erkenning van buitenlandse diploma's

Een tweede fundamenteel item bij onderwijs, is de erkenning van buitenlandse diploma's. In 2006 en 2007 was er duidelijk een zware achterstand in de verwerking van de aanvragen. De behandeltermijn die in principe maximaal 3 maanden mag bedragen, liep op tot wel 6, 10 of zelfs 15 maanden. Met de betrokken afdeling is overlegd. Het probleem werd daar bevestigd, en de nodige maatregelen zijn genomen, stelt de heer Nestor. In het jaarverslag van de ombudsdienst zijn nog de cijfers van 1 december 2007 te vinden. Toen waren er nog 553 dossiers, waarvan er nog 278 moesten worden opgestart. Op 31 maart 2008 waren alle dossiers opgestart, 485 waren afgehandeld en 69 zijn nog in behandeling.

1.4. Klachten van onderwijspersoneel

Vervolgens heeft de ombudsdienst klachten ontvangen over de diensten die het personeelsbeheer voor

hun rekening nemen. In 2007 kreeg de ombudsdienst enkele opvallende klachten over de taalafwijking. Iemand die voor de klas wil staan, moet over een Nederlandstalig diploma beschikken. Is dat niet zo, dan moet die persoon slagen in een taalexamen dat door het departement Onderwijs en Vorming wordt ingericht. Gedurende drie jaren kan men een taalafwijking krijgen en ondertussen toch aan de slag gaan in het onderwijs. Een school moet die taalafwijking elk jaar opnieuw aanvragen en de administratie houdt de teller bij. In bepaalde dossiers bleek die controle niet gebeurd. De administratie stelde pas vast dat de betrokkene niet voldeed aan de taalwetgeving toen de persoon in kwestie door de werkgever werd voorgedragen voor een vaste benoeming. De benoeming kon op dat ogenblik dus niet doorgaan, maar na een snelle en succesvolle deelname aan het taalexamen kon de job toch behouden blijven. De benoeming kon dat jaar niet gebeuren. De administratie heeft erop gewezen dat het aan de scholen is om hun personeelsleden in te lichten over de taalwetgeving. Het is ook aan de werkgever om de afwijking aan te vragen bij de administratie Onderwijs. Diezelfde administratie beheert echter het personeelsdossier via de werkstations en betaalt rechtstreeks de wedden uit, merkt de heer Nestor op. De taalwetgeving is een van de voorwaarden waaraan moet worden voldaan opdat een wedde in het Vlaams onderwijs door de Vlaamse overheid gesubsidieerd zou worden. Bij het verwerken van het personeelsdossier had de bewuste afdeling moeten opmerken dat een taalafwijking een vereiste was. Ze had de school daarop moeten wijzen als het niet werd aangevraagd.

De administratie liet weten dat er uitgebreid aan scholen wordt geïnformeerd: er zijn omzendbrieven die te raadplegen zijn via Edulex. Dat volstaat echter niet voor de Vlaamse Ombudsdienst. Sommige scholen krijgen slechts heel af en toe eens iemand met een anderstalig diploma en het lijkt niet waarschijnlijk dat men zich dan plots die omzendbrief zal herinneren. De ombudsdienst stelt dat in dergelijke zaken er nood is aan dossiergebonden informatie die geautomatiseerd kan worden aangeboden, afhankelijk van bepaalde elementen in een dossier. De Vlaamse Ombudsdienst suggereert in aanbeveling 2007–20 dat de schoolsecretariaten beter geïnformeerd moeten worden op een dossiergebonden basis. Zaken zoals het naleven van de regels inzake de taalafwijking moeten op systematische wijze gecontroleerd worden.

Een bijkomend punt dat vragen oproept ter zake is of de organisatie van het taalexamen niet beter kan worden afgestemd op de onderwijskalender. Zo is 1 januari een cruciale datum voor de benoemingen. De ombudsdienst kon in 2007 vaststellen dat de getuigschriften voor de deelnemers aan het taalexamen,

uitgereikt werden op 31 januari, een maand te laat dus om in aanmerking te komen voor benoeming.

1.5. Communicatie met ouders

De heer Nestor pleit voorts nog voor een goede communicatie met ouders. Dat gaat van specifieke situaties zoals gescheiden ouders, tot communicatie over tuchtsancties en B- of C-attesten. Een open en eerlijk gesprek zonder een defensieve attitude vanwege de school is in dat verband zeer belangrijk, noteerde de ombudsdienst. Scholen gaan te snel in de verdediging en treden te weinig in dialoog, stelt de spreker.

1.6. Langdurig thuiszittende jongeren na definitieve uitsluiting

Een laatste aspect betreft de langdurig thuiszittende jongeren na een definitieve uitsluiting in het secundair onderwijs. Een ouder nam contact op met de ombudsdienst omdat zijn zoon na een definitieve uitsluiting op 5 maart 2007 na twee maanden nog steeds thuis zat. Uit contacten van de ombudsdienst met het CLB (centrum voor leerlingenbegeleiding), LOP-verantwoordelijke (lokaal overlegplatform) enzovoort is gebleken dat ze allemaal intensief op zoek waren naar een andere school. Er werd pas een oplossing gevonden bij de start van het nieuwe schooljaar. De jongen zat van maart tot en met juni thuis. Het CLB en de LOP-verantwoordelijke wezen erop dat in de betrokken regio een tekort heerst aan plaatsen in de scholen buitengewoon onderwijs. Bovendien ging het om een leerling met zeer ernstige gedragsproblemen. De taak van het LOP werd nog bemoeilijkt omdat scholen hun weigering om de jongen in te schrijven niet op papier wilden zetten. Beide diensten wezen erop dat het een gestaag groeiende problematiek is.

Een leerling die definitief uitgesloten wordt, blijft ingeschreven in de oude school tot er een nieuwe plek is gevonden. Zijn afwezigheid is zodoende wel gewettigd, maar de leerling mag de lessen niet bijwonen. In tegenstelling tot het basisonderwijs, is een secundaire school niet verplicht om in opvang te voorzien. De Vlaamse regelgeving voorziet er nu al in dat een school voor een leerling die een definitieve uitsluiting krijgt die 20 lesdagen overschrijdt, en waarbij de school de leerling niet opvangt, dat moet meedelen aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten. In het aangehaalde geval was dat niet gebeurd, stelt de heer Nestor. Het Agentschap voor Onderwijsdiensten bevestigde het vermoeden dat langdurig thuiszitten een steeds meer voorkomend probleem is, vooral in het buitengewoon secundair onderwijs, maar beschikt niet over volledige cijfers. Er zijn

gegevens over het aantal in- en uitschrijvingen, maar niet over leerlingen die ingeschreven blijven en geen andere school vinden. De ombudsdienst concludeert daarom dat er nood is aan duidelijke gegevens en dat moet worden onderzocht hoe de mogelijkheden om in te grijpen, door bijvoorbeeld het LOP of het agentschap, in die situaties versterkt kunnen worden.

Een laatste aanbeveling in het hoofdstuk Onderwijs, 2007–21, vraagt dat de Vlaamse overheid de problematiek van jongeren die na een uitsluiting langdurig thuiszitten beter in kaart zou brengen. Er moet worden onderzocht hoe de mogelijkheden om problematische afwezigheden aan te pakken, kunnen worden versterkt.

2. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer *Hans Schoofs* vindt het jaarverslag een nuttig instrument. Het lid heeft een aantal bedenkingen die volgens hem later nog kunnen worden besproken in de commissie met het oog op beleidsinitiatieven.

Met betrekking tot het gebrek aan efficiënte coördinatie, werd inzake studietoelagen gewezen op een IT-probleem en een achterstand in databankcapaciteit. Daarnaast is gewezen op de gebrekkige communicatie tussen de afdeling en de onderwijsinstellingen. Kan de ombudsdienst dit probleem nader specificeren?

Vervolgens wil het lid ingaan op de opmerkelijke dossiers inzake het afleveren van B- en C-attesten. Hij heeft begrepen dat de onderwijsinstellingen soms een stugge houding aannemen en stelt dat er talloze voorbeelden zijn van het feit dat leerlingen vooral naar B-attesten georiënteerd worden. Dat belet hen een aantal richtingen in het secundair onderwijs te volgen waar misschien hun interesse ligt. De informatie heeft de heer Schoofs al enkele keren bereikt. Men liet hem verstaan dat de interesses van jongeren soms wel voorrang krijgen boven een jaar niet moeten overdoen. De onderwijsinstelling zou dan niet altijd even soepel zijn in het toestaan van dat jaar extra, of zou dat niet altijd positief adviseren. Wat is de ervaring van de ombudsdienst met dit gegeven?

De heer Schoofs kan zich vinden in het feit dat de ombudsdienst wijst op het probleem met de leerplicht voor jongeren die door een school uitgesloten worden. Een school van het secundair onderwijs is niet verplicht in opvang te voorzien, beaamt het lid, maar hij wijst er tegelijk op dat ook de spijbelproblematiek hiermee verbonden is. In de stad Antwerpen alleen zouden enkele jaren geleden al zo'n 250 hangjongeren hebben rondgelopen. Ze verzeilen vaak in de criminaliteit. Volgens het lid kan Onderwijs alleen op een bepaald ogenblik daarvoor geen

antwoord of aanbod meer naar voren schuiven. Is de ombudsdienst het ermee eens dat men ook in het kader van Welzijn moet durven nadenken over verdere stappen en geëigende antwoorden in samenspraak met Onderwijs? Het LOP moet de belangen van die jongeren behartigen, voegt de heer Schoofs toe, maar hij ziet niet in welke opties die nog kunnen voorleggen.

De heer *Dirk De Cock* leest in de media dat leerlingen met gescheiden ouders die met co-ouderschap werken, ook een dubbel adres zouden moeten hebben. Vindt de ombudsdienst dat scholen dan ook alles dubbel moeten communiceren in dergelijke gevallen? Het lid verwijst in dit verband ook nog naar de focus die ook de planlast in het onderwijs krijgt.

In verband met de schuldbemiddeling en studietoelagen meldt de heer De Cock dat hij een initiatief hierover voorbereidt. Bij de voorbereiding kreeg hij vanuit het veld volgend probleem aangereikt. Het gaat uit van een situatie waarin A en B netto evenveel verdienen. A koopt veel en investeert, krijgt het daardoor moeilijk maar ziet dat tijdig in. Dus zet hij de tering naar de nering en blijft uit de handen van deurwaarders en schuldeisers. B doet hetzelfde maar heeft niet de veilige reflex om te bezuinigen en krijgt dus wel problemen. Is het dan sociaal te rechtvaardigen dat A geen toelage zou krijgen en B wel? De heer De Cock stelt dat hij denkt aan de kinderen van beide die evenveel studiekansen moeten krijgen, maar oppert dat het belangrijk is op deze vraag een fundamenteel antwoord te vinden.

Mevrouw *Monica Van Kerrebroeck*, voorzitter, pikt nog in op het afleveren van B- en C-attesten. Ze stelt dat mensen vaak te laat beroep aantekenen als ze menen dat hun rechten niet gerespecteerd zijn. In dat verband refereert ze aan de omzendbrief die stipuleert dat scholen bij uitreiking van een B- of C-attest, verplicht zijn aan de ouders mee te delen welke maatregelen ze kunnen nemen om alsnog beroep aan te tekenen. Het lid wil weten of het niet nuttiger zou zijn dit element in het schoolreglement te doen opnemen, zodat ouders hun rechten en mogelijkheden ter zake kennen.

3. Antwoord van de ombudsdienst

De heer *Johan Nootens* antwoordt algemeen op de vraag of de ombudsdienst suggesties heeft, dat het de Vlaamse Ombudsdienst niet toekomt concrete suggesties te formuleren. Het is de taak van de ombudsdienst de parlementsliden bij te staan door problemen te signaleren. Het is de taak van de parlementsliden – bijgestaan door experts – om daaruit voorstellen te putten, oppert de waarnemend ombuds-

man. De ombudsdienst kan aanbevelingen formuleren en doet dat, maar dat is niet zo concreet, stelt hij nog.

Hij haalt het voorbeeld aan van de dubbele adressen en wijst erop dat het inderdaad ondoenbaar is alles dubbel te gaan doen en dubbel te communiceren. Daarop onderstreept de heer Nootens dat dit echter niet belet dat die communicatie wel iets zorgvuldiger en zorgzamer kan en mag. Het is volgens hem echter aan de ambtenaren en experts om een doeltreffend systeem daarvoor te ontwikkelen.

Inzake de schuldbemiddeling komt de heer Nootens terug op het feit dat dit in de socialehuursector wel kan. Hij vraagt zich af of daar dan een gelijkaardige ongelijkheid wordt gecreëerd. Daarbij rijst voor hem nog meer de vraag of de gemaakte ongelijkheid dan niet beter is dan radicale afstraffing van iemand die al in de schuldbemiddeling is terechtgekomen. Hij stelt dat het niet om schuld of onschuld gaat. Daarover spreekt een ombudsdienst zich niet uit, benadrukt de heer Nootens. Het lijkt hem wel vreemd dat schuldbemiddeling in sector A wel wordt verrekend en in sector B niet.

De heer *Chris Nestor* gaat dieper in op de vraag over de coördinatie inzake de studietoelagen. De databank waarvan sprake is opgezet omdat er geen inschrijvingen meer zijn voor een academiejaar maar er wel pakketten worden samengesteld. Bij de afdeling Studietoelagen is het nu zaak van te weten voor hoeveel studiepunten een student is ingeschreven, of dat voltijds is of voor een deel. De databank verzamelt alle inschrijvingsgegevens van de studenten van hogescholen en universiteiten zodat de afdeling Studietoelagen daaruit informatie kan putten over de studiepunten, de opdeling tussen oude en nieuwe studiepunten, of het om een eerste of tweede bachelor gaat enzovoort. Op bladzijde 169 en 170 van het jaarverslag staan specifieke voorbeelden, verklaart de spreker. Hij licht toe dat in het begin er vooral problemen waren bij het in gebruik nemen van de databank. De afdeling Studietoelagen liet al weten dat de technische systemen grondig werden aangepast. In 2007 waren volgens de afdeling vele studiepunten niet doorgegeven. Ze hadden er geen gegevens over terwijl de onderwijsinstellingen beweerden dat alles correct was ingevoerd. Uiteindelijk bleek dat een technische fout ervoor zorgde dat een pakket integraal niet aankwam als er zelfs maar één rijksregisternummer niet correct was ingevuld. De heer Nestor vermeldt ook nog dat bij terugvordering van studietoelagen uiteindelijk ook bleek dat er fouten in de databank zaten inzake aantal studiepunten. Die gegevens dateerden van twee academiejaren ervoor en dat kon elektronisch niet meer gewijzigd worden, want al lang afgesloten. Die onderwijsinstelling stuurde een papieren attest dat wel aan-

kwam, maar niet werd verwerkt. De elektronische gegevensverzameling kreeg telkens de bovenhand. Het duurt even voor zoiets is uitgeklaard, stelt de spreker. Daarover ging dan ook het punt in verband met de coördinatie. Bij dergelijke feiten en signalen dat het misloopt, moet een vlot contact ervoor zorgen dat iemand binnen die onderwijsinstelling aangesproken kan worden om manueel in te grijpen en dat gaat blijkbaar moeizaam in het systeem, stelt de heer Nestor.

De spreker stelt dat de klachten die bij de ombudsdienst zijn binnengekomen over de B- en C-attesten niet gaan over het feit of scholen al dan niet toestaan dat iemand een jaar overdoet. Het gaat veeleer over communicatieproblemen. Als men een B- of C-attest wil aanvechten via een beroepsprocedure, dan heeft men slechts drie werkdagen om die in te zetten. Dat is kort dag en de ouders klagen dan ook vooral daarover. De heer Nestor stelt dat de scholen in hun reactie vaak verwijzen naar het schoolreglement waarin die informatie is opgenomen. Dat schoolreglement hebben ouders vaak één keer gezien of gelezen toen ze de kinderen hebben ingeschreven, stelt de heer Nestor. Ze hebben dan ook niet meteen de reflex om daarin informatie te gaan opzoeken op het ogenblik dat een kind thuishkomt en niet geslaagd blijkt. De ombudsdienst pleit er daarom sterk voor die informatie ook met het attest mee te verstrekken.

De heer Nestor voegt er nog aan toe dat in het jaarverslag ook voorbeelden te vinden zijn van scholen die dergelijke feiten dan vaak al snel als gesloten en afgehandeld zonder meer beschouwen. Zo refereert hij aan een geval waarbij een jongen met een C-attest zijn jaar overdeed in een andere school, maar waar de ouders met heel wat vragen zijn blijven zitten over hoe het allemaal zo ver kon komen. Waarom hadden ze dat niet opgemerkt, en waren ze wel voldoende op de hoogte gehouden? De school zag een onderhoud na datum niet meer zitten toen de ouders daarom verzochten. De ombudsdienst vindt dat een school op elk moment een goede verstandhouding moet bewaren en onderhouden, ook al is het schooljaar om en de leerling weg.

Moeten we voor wat de langdurige thuisblijvers na de uitsluiting betreft, niet veeleer naar de welzijnssector teruggrijpen? De heer Nestor stelt dat de expertise in dat verband niet echt aanwezig is om aanbevelingen ter zake te doen. In een casus die op bladzijde 181 en 182 van het jaarverslag in detail is opgenomen, vermeldt de ombudsdienst dat het betrokken LOP in die regio een proefproject wil opstarten met een multidisciplinair team dat zou bestaan uit mensen van de bemiddelingscel van het LOP, van het CLB, de sociale dienst van de politie, de scholen zelf, de jeugdrechtbank, het Comité Bijzondere Jeugdzorg, de dienst Welzijn van de stad

enzovoort. Ze zoeken naar oplossingen, maar het LOP geeft aan daar vooralsnog geen vat op te hebben. Andere scholen zeggen vaak vlakaf dat ze niet voldoende draagkracht hebben om een probleemleerling op te nemen. De vraag is dan waar die leerling wel terecht kan, stelt de heer Nestor. Voor de ombudsdienst is het niet gemakkelijk om aan verzoekers aan te geven wat er precies gebeurt met klachten daaromtrent. Er zijn verschillende diensten bij betrokken die naar een oplossing zoeken, maar er komt niet meteen iets uit de bus en die leerling zit dan maandenlang thuis, alle goede bedoelingen ten spijt.

De heer Nestor sluit zich aan bij wat de waarnemend ombudsman heeft gezegd inzake de communicatie van scholen, vooral bij co-ouderschap. Hij voegt eraan toe dat de klachten die bij de ombudsdienst terechtkomen vooral afkomstig zijn van ouders die een problematische echtscheiding kennen en geen contact onderhouden, waardoor informatie over de schoolevolutie van de kinderen uitblijft. Bij co-ouderschap is er vaak een betere verstandhouding en worden gegevens wel uitgewisseld. Als er een verstoorde verstandhouding is tussen de ex-partners, is het volgens de ombudsdienst wel degelijk van belang dat de school informeert aan beide ouders.

De *voorzitter* dankt de waarnemend ombudsman en de themaspecialist voor het degelijke verslag.

De verslaggever,

De voorzitter,

Kathleen
HELSEN

Monica
VAN KERREBROECK